

Felvidéki Híradó.

KÖZMŰVELŐDÉSI, SZÉPIRODALMI, IPAR-, KERESKEDELMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

MEG JELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési árak:	
Egész évre	8 kor.
Fél évre	4
Negyed évre	2

Felolvasó szerkesztő: **BÉREZ GYULA**
Főmunkatárs: **BÁNYI JÁNOS**
Kiadóhivatal: a turócz-szt.-mártoni „Magyar Nyomda”.
A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőségre, hirdetések és előfizetések a kiadóhivatallal ezimeze Turócz-Szt.-Mártonban küldendők.

Hirdetések legutányosabban, árszabály szerint.
Lapunk számára hirdetések — eredeti árakban — minden bel- és külföldi hirdetési iroda fogad el.

A mi utaink.

Bizonyos, hogy a mi utaink is el lehet jutni Rómába, de — jegyzé meg előttem egy bizakodó, — a ki komolyan odatörekedik, az gyalogoljon ki a turóczy határra, s onnan aztán bármely alkalmasorságra ülve, czélt ér! Ugy rémlett előttem, mintha ebben a gyöngéd malicziában közlekedési viszonyainkat apostropháló czenzus foglaltatnék. Ilát szó a mi szó, falevél sem mozdul, ha szél nem fúj. Szemet szűrő igazság vedlik ki a turóczy utak kritikájából, az t. i., hogy a buzgó gondozás és szakavatott felügyelet daczára sem állják ki a versenyt sem az árvai, sem a lipói, sem pedig a trencsényi utakkal. A tényekkel számoló érdekelt nagyon hajlandó ilyenkor elítélni az útépitéshez felhasznált anyagot, sorolván Turóczyegyet a természet azon mostoha gyermekei közé, melyeknek még jó útépitő anyaga sincsen.

Pedig, a kik úgy 40 évvel ezelőtt már javában szidták a németet s hazafias felháborodással nézték Bach úzelmeit, egy félszemmel mégis csak észre kellett venniök, hogy az akkori Vorstandok Turóczy főbb vonalain bentermelt anyagból pompás utakat hoztak létre, nem az ország népe iránti figyelemből ugyan, hanem az eszelges rebellis mozgalmak elfojtására bevonulandó császári hadak kényelmére.

Annyi bizonyos, hogy a német, kivált a porosz, ért az utak jókarban tartásához. Van rendszere az építésben, feltöltésben és koptatásban, még pedig bámulatos s úgy látszik, hogy ez a teutonok- és góthoktól fennmaradt örökség, kik a hadakozó rómaiakat utánozták e téren.

A jó út létrehozásának legfőbb megölője persze a pekuniáris tehetetlenség; az út pénzbe kerül, de a hol költség és jókarat nem hiányzik, ott sokat numerál, eltekintve az anyagtól, némely kipróbált, bár lényegtelennek is látszó fogás s munkakörülmény is.

Nincs ugyan szükség, hogy németektől tanuljunk, de tanulunk mindenesetre kell. Ennek szükségességét szorgalmazza fentebbi bizakodó indokolt kritikája. De hát hol a hiba?

A mi építőanyagunkat illeti, az csekély kivétellel, kifogástalan, lévén a megye északi

oldalán bőven előforduló s általánosan felhasznált közet jóminőségű gránit, a keménység 6-od fokú képviselője. Másutt bizony ennél silányabb anyaggal is kénytelenek nemcsak beérni, de jobban megfelelő utakat fenntartani. Sokoldalú megfigyeléssel aztán szembeötlővé vált előtünk ezen ok mibenléte. A kavicsolás, vagyis a felső réteg diszpozícionális állandósításán múlik az egész. Minden út létrehozása lényegében abban áll, hogy a rugalmas, süp-pedhető talaj olyenné s összefüggően kemény bekerégződését mozdítsuk elő, mely állandó formamegtartás mellett a vonatolt terhek helyváltoztatási körülményeit a lehetőség határáig megkönnyíti. Tehát egy csekélyke hég létesítéséről van szó, mely keménységénél, alakjánál és ellenálló képességénél fogva szolgálja a közlekedés czéljait.

Ebből önkényt következik, hogy ha sziklába vajt kompakt útlet lenne mindenütt létrehozható, elérnök legideálisabban a czélt. De erről álmodni sem lehet. Az utakat darabos, helyről-helyre hozott anyagból kell felépíteni, még pedig olyan jól, hogy a fentebbi ideális tökélyt minél jobban megközelítsék. A sziklaba vágott út elméleti példaja pedig önkényt utasítja a fáradozó embert, hogy igyekezzen mesterségesen a közel összefüggőseget, egy kompakt egészzé való összetömörülést a lenetőség előmozdítani.

Nálunk ugyan figyelembe jön az út árkolatása, a mi egyik föfeltétele a jó útnak; a forma ivessége is be van tartva s a hol a költségből futja, az alapítvány is „comme il faut”, de a feltöltő kavicsolással rendszeresen befejezést nyer az útépités. Ezt a mozzanatot pedig csak éppen az érintetlem költömörítés választa el a jóságra való igénytartástól, mely csekélységnek látszó nálunk neglizált, de egybűt dívatkozó lehengerlésből áll.

Mit ér egy gránitkavics a kerékvágásban? Semmit. A kocsierekét letérdelt éleít és sárpört morzsol belőle, vagy egyszerűen félreszoritja, míg idővel a kavicsok egy része az így keletkezett sárba-porba szorul.

S ekkor örömmel konstataljuk, hogy az út új, le van járva s meg fog felelni. De két év múlva újra nyomokat hasít a kerék s a tatarozás kívánatos. Valóságos gránit-minotauru-

szok ezek a falánk utak. Szilédiában, Poroszhonban, de még Liptóban is személyes tapasztalataim szerint a legcsekélyebb kavicsolást is lehengerelik 1—2 sőt 3-szor egy 30—40 métermázsás vashengerrel. A kövek ily nyomás alatt rendezkednek, egymás közé ékelődnek és keletkezik egy oly szárazfal-féle tömör és kemény felület, mely, ha az anyag minőségéhez képest sincsen is kivonva a kopás alól, de a kopás réteges, az egész felületre kiterjedő, Lám, ez kívánatos utánzása a természetnek, mely pl. mikroszkopikus, kis kristályokból csakis nyomás által hoz létre sokszor aczélkemény, összefüggő közeteket.

A nálunk szerény építésben levő s a megyeháztól a vasúti vezetó utat, mint hallom, a kiváló szaktehetségű felügyelet már ilyen lehengerléssel tervezi létrehozni, azért felvetett tapasztalataim leginkább az útfaló községeknek szólnak s azon ötlemből tetteitl szóva a mi utaink állapota, mert Turóczy-Szent-Márton főutczáját frissen kavicsolva látjuk s nem lévén az lehengerelve, kárbaveszendő költségnek itéljük a ráfordított anyagot és munkát.

Poroszhonban ezenkívül különösen ugyan kavicsolt és lehengerelt útletek egyenletes lejáratast azzal is mozdítják elő, hogy az u. n. útörök 3 napig az illető út jobb oldalára 3—3 köböl álló tilalom halmazokat helyeznek s balfelé kényszerítik a közlekedést; a következő 3 napig ismét jobbfelől tartják fenn a járást, végül pedig hol jobbra, hol balra váltva helyezik el a követek sígy kigyóvonalon járalták a kocsiakat a friss úttesten. Így két hét múlva az új út rendben van.

Azt hiszem, hogy ezek a csekélységnek látszó körülmények nálunk is meghonosodjanak, közkívánatos. Azért johiszeműleg hívjuk fel sorainkra az érdekeltet figyelmét.

Figyelő.

Bolond gombák. Az anyakönyvi névhevbitésről ezikezik a pozsonyi színházlygy és más egyéb dolgai révén hírhedté vált „Pressburger Tagblatt”, s miután elég ügyes, de azért annál perűbéd furlangal ferdit egyet ez a német lap egy belügyminisiteri rendelet, igen természetes, hogy a „Národnie Noviny” is tudomást vesz e czikkről és „Bolond gomba” (Blázniva luhá) ezim alatti vezércikkében (május 7.) nemcsak hogy kontráz a német ezikezőnek, de rá is dupláz és „Ábádisítésnek” nevezi a f. é. márczius hó 14-én kelt 24,233. sz.

A „FELVIDÉKI HIRADÓ” TÁRCZÁJA.

Körmöczbánya.

(Egy kis tájékoztató Körmöczbánya s vidékéről nyaralók számára.)
— A „Felvidéki Híradó” eredeti tárczája. —

1. Körmöczbánya fekvése, természeti s népvizonyai, rövid története.

Körmöczbánya a tenger szine felett 554 méter magasságban fekszik, Barsmegyében, az északi szélességnek 48° 30' s Greenwichtól számítva a keleti hosszúságnak 18° 25' fokai közt. Határolják: északon Turóczy, keleten Zólyommegye; déli s délnyugati részei Barsmegyébe esnek. Tulajdonképen hét hegy veszi körül (Siebenberge): Birkenhügel, körmöczy s kékellői Stosz (rétető), Volle Henne, Sturz, Rewolde, Kalvariahegy. Felülte tehát hegyes. Hegyei: az északi részen elterülő kúnosvágyai, janoshgyei, s kékellői hegyes fensiknak s a Laurinhegyeknek az ágai. Maga a város az említtet térséges fensík két nagy láncolata által alkotott mély völgyben fekszik. A vidék legmagasabb pontja a »Dürrenstein« (Dörrenstein, Dorstein), messzenyúló klatással. A területén levő hegyek körülbelül két hegyrendszerhez tartoznak: a Kis-Fátra csoportjához tartozó Zsagyhegységhez; másrésről a Nagy-Fátarához tartozó Laurinhegységhez keleten, mely azonban inkább határhegység (Zólyomvölgy). Legmagasabb pontjai: a »Goldbrunn« 1266 méter; a »Skalka« 1170

méter; a »Veresgyár« 1200 méter magasak. Ez utóbának a közelében egy tengerszem is van. A kúnosvágyai fensíkláb fejlődik a város nyugati részén, a fakkal beütellett »Kalvariahegy«; a janoshgyei s a város északi részén emelkedő »Revoltahegy« s a kékellősből északelente a kékellői hegyesé.

Folyói nincsenek s csakis nagyobb patakok. A városot északról dének keresztülfolyja a Körmöcz-patak, melynek felső része a »Trübes Wasser«; keleti felén pedig a Zólyom-patak, mely a Körmöcz-patakkal még a városban egyesül. Akarmilyen jelentéktelennek látszanak is e patakok, ipargazdasági szempontból igen nagy fontosságuk; mert a bánya s zúróművek hajtásánál nélkülözhetetlenek.

A város fekvése igazi felvidék. Van tava is, még pedig a vasuti állomás közelében. Nem nagy, de bővizű. A városi rétek (Stösz) aljában fekszik. Valóságos kis tengerszem. E tó vidéke pompás. Hatterében a hegyoldalból hatalmas sziklatörnyök emelkednek ki. Így: a »Menalstein« olyan, mint egy lestő várom. Benne van elhelyezve az »Erzsebetkő« emléktáblája. Mellette, illetőleg felette a 895—1070 méter magas »Stösz« fensíkijára lehet jutni. A »Stösz« egy vízmedence, 1027 méter magas fensík. Belőle erednek a svábi s az ügynevezett »Weissbach« patakok. A víz 100 méter vastag rétegen szivárog át. A tó környéke tehát szép, regényes, szabad klatást nyújtó, szelek által védve, tiszta levegővel. Nyaraló helyül már a természet jelölte ki.

A város éghajlata kellemes, egészséges. Időjárása különösen telen, nyaron s őszel igen elviselethető. A nagy hidegtől s a forró nyár kellemetlenségeitől nem igen lehet tartani. A vorlónyes ősz igazán élvezetes. Csak a tavasz nem képez külön időszakot. A tél s nyár közt enyészik el. Nedvessége csekély; a szelek leginkább északi irányúak. Van vízvezetéke (ivóvíz), 3700 méter hosszú, 27 kifolyással. Kütető forrasvíz, mely a városba van bevezetve. Hőmérséke a víznek ingadozó. Körülbelül közepes hőmérséke 7-7° Celsius szerint.

A lakosok száma körülbelül 4200. Nyelvre nézve: csekélybél számban magyar, több német, eltódosott német és tót. A német jelleg lassacskán fogy. Vallásra nézve a többség római katolikus, azután ág. evange-likus és izraelita. Foglalkozásuk: tisztviselő, iparos, kevéssé gazda, mert a talajviszonyok inkább az állattenyésztésnek volnának kedvezők; ipari munkás, különösen bányamunkás. Történetét illetőleg keletkezésére nézve eltérők a vélemények. Annyi bizonyosnak látszik, hogy csarmaták (ismerelel nép), a germánok törzsei; a gradok s farkok; az avarak itt is éreztették hatásukat, meliótt a szlávok a Kárpátokon átjöttek s meglepedtek volna. Körmöcz vidéke a középkor közepén »Zólyomi erdő«-nek van elnevezve. A város tulajdonképeni alapját délről a Duna völgye felül (vízvalászon nem igen jöttek népek) bevándorló németek (szászok) vetettek meg, kik mint szénégetők s bányászok telepítettek le. Először az 1295-ki okleveleken fordul elő. A tatárjárások sokat szenvedett. A várost IV. Béla

belügyministeri rendelet alapján az anyakönyvvezetők által eszközölt névhelyesbítést. Eszünkbe jut az az ósri fabula a farkasról meg a bárányról! Azok a jó német sógorok, a kik jobb ügyhöz méltó nyakassággal ragaszkodnak a magyarországi városok német nevéhez (Klausenburg, Segedin, Pesth, Pressburg, Kasehau, Kronstadt, Güns stb. stb.) — és a mi nem kevésbé jó és kedves barátokkáink, a tótók, a kiknek újságlapjaiban csak szótár segítségével igazolható el a magyarországi helynevek között, a melyekre a tót sajátjának saját külön nomenklaturájuk van: zokon veszik, hogy a belügyminister azt a jogot adta az anyakönyvvezetőknek, hogy az eltűntöket, elnémetesített, eloláhosított magyar családneveket helyeshítsék és magyarosan írják bele az anyakönyvekbe! Nem furcsa dolog ez? Ok a magyar helynevekkel úgy bánnak, mint a Csáky származásával, — nekünk pedig nem szabad magyarosan írni a nyilván magyar eredetű utakon, elerített családneveket? Ezek szerint az eljort bölcsék szerint a világot sem szabad írni pl. így: *Goethe Parkas János, vagy Schiller Frigyes, vagy Lenau Miklós, vagy — Dubek Pál,* — mert ez vétség, bűn a német nyelv, a tót nyelv és az illető családok ellen. De azért a „Pressburger Tagblatt” egész flott írja a *Koloman Széllt, az Alexander Plostit, a Desider Szalágyit,* — a „Národnie Noviny” pedig (ugyancsak a május 7. számában, a hol ez a „Bolond gomba” nyomdáfestéket látott) szintén ott van a *Kol. Széll, a Kornel Visontai, a Viktor Pichler, a Stefan Rakovszky, a Pavel Urdary* stb. No lám, a N. N. embereinek a nevek „elbűdösítése” az, ha a magyar eredetű neveket helyes magyarsággal, vagyis magyarosan írják anyakönyveinkbe; a magyar nevek „bűdösök” tehát szerintük . . . ezek az emberek mégis egész komolyan azt remélik, hogy magyar nevet és érzelmű képviselőülölt homi, erkölcsi és anyagi támogatás” fejében az ő pártjukra fog állani, az „illatos” nevért pártjára . . . ! Hát persze, persze: Quod licet Jovi, non licet bovi! Szlavizálni, germanizálni szabad ebben az országban, de a magyar, az — hallgasson! Hogy is ne! Hiszen ugyan-csak a „N. N.” regéit nekünk egy másik hasonlatos német újságlap, az „Agramer Tagblatt” nyomán, hogy mi is csak olyan apró népecske vagyunk, mint a horvát, a tót, — ne szóljunk hát bele a nagy Európa koncertjébe, hanem míveljük meg horvát, tót stb. testvéreinkkel a kis káposztásunkat és igyekszünk azon, hogy ezekkel a testvéreinkkel megszeressük magunkat, mert e szeretettel többet fog érni a nagy Európa mostani elismerésénél, rokonszenvénél. . . . Azt persze nem mondja meg sem a német, sem a tót lap, hogy melyik az a recipe, a mely szerint a magyar itthon is megkedvelhető magát. Nos, nem más az, mint, hogy engedjék át kis káposztásunkban a káposztáfejüket a mi igen kedves testvéreinknek, mi pedig elégedünk meg a csutkával, a csiga-bígvál s más egyébekkel, a mi a káposztásokon még teremni szokott.

Nos, ilyen tájt, a meleg tavaszi esők után ott, a havát a nap sugárjai nem férköznek, a nyirkos, dohos helyeken, bőven megterem a bolond gomba és terjed. . . szaporodik, de — há! Istennek! — csak egy pár ostoba legyeccsének tesz kárt, mert már a kis erdei cizekány is gondosan elkerüli . . .

A munkás-törvények.

Hazánk gazdaközönsége már régen tisztában van azzal, hogy a mióta Darányi miniszter vette kezébe a földmivélségi m. kir. miniszterium vezetését, a mezőgazdaság, de különösen a munkások érdekében megóvására annyi történt, a mennyit még évtizedek alatt sem lehetett várni.

A szociális kérdésnek napirendről való eltűnése tisztán és egyedül azoknak a törvényeknek tulajdonítható, a melyek a munkások érdekeit is figyelembe véve, azoknak jogait is biztosították. Nem lehetnek többé kiszolgáltatva spekuláló kalandoroknak, a kik a munkásokat csak eszközöknek tekintették család céljaiknak elérésében. E mellett a munkások érdekeit védő törvények a munkaadó jogos érdekeit is figyelembe tartják s ennek tulajdonítható, hogy ezek általában rokonszenvvel fogadtattak mindkét részről.

alatt letelepedett nemesek erősítették meg. Kezdetben csak palánkserüleg, később magas kőfalakkal, s bástyákkal pedig mint a többi alsó bányaváros a 15. században vették körül.

Róbert Károly 1326-ban szabad kir. s főbányavárossá teszi (ebben az időben sok város lett szabad királyi) s a kamara grófság székhelyévé. Ugyancsak ő adja a város körül elterülő erdősegeket is (planum civicum). E város multja szép és tanulságos. Idők folytan falai közt megfordultak: Nagy Lajos és leánya Maria; Zsigmond, ki az alsó bányavárosokat nevének Borsbának adja, minek következtében a királynék birtoklajk ezután; Hunyadi Janos, Giskra Janos; Matyas király s neje Beatrix; az összes erdélyi fejedelmek; II. József, kinek ittlettét a város felett levő hegyen (Revolta) egy vastabláv örökítették meg; I. Ferencz.

Körmöcz a zölömyi vár tartozéka volt s a vár fenntartására évi adót is fizetett. A huszattíz idejében csak szenvedett. A 16. században 1529-ben már jelentékeny erődségei s birtokai voltak: a stósi felsőbbi s zölömyi várhoz tartozó rész; a mutnai uradalom; a Turzó Jánosától megvett alsó-, felső-turcsai, szklénli, felső-stubnyai, hajji s alsó-stubnyai részek. Körmöcz 1848-ban önálló törvényhatóság lett; 1876-tól azonban rendezett tanácsu város.

(Folyt. köv.)

Néhány nap mulva a munkástörvények egész sorozata életbe fog lépni. Eddig ígyi törvény foglalkoztatva közigazgatási szervezetünket; e hó 15-től fogva pedig beilleszkedik a közigazgatás munkarendjébe az erdmunkásoké és a dohánykereskedésről szóló két törvény, valamint a tárgyalón fogva ugyan nem, de szemelmenl fogva annál inkább rokon alkotás: a gazdasági törvény is.

Azt mondhatjuk, hogy, kivéve a hivatásos és kvalifikálnak nevezhető ipari munkásokat, a munkásügyi törvényhozás hat alkotása hazánk összes munkásnépére kiterjed s alig képzhető ma kenyerét testi munkával kereső ember Magyarországon, a ki a munkásügyi törvények valamelyike alapján könnyen, olcsón és gyorsan ne kereshetné meg az igazságát.

A mint tudjuk, a munkásügyi törvények míg egyrészt védik a munkások emberi jogait és keresményét, másrészt szigorú intézkedéseket tartalmaznak a szerződésszegő, rendbontó, egyezőval a békés társadalmi munka ellen törő cselekmények tekintetében. A szóban levő törvények teljes bevalása mellett szól azon körülmény, hogy megterülő intézkedések alkalmazására mindaddig igen kevés esetben volt szükség. Azon visszaélések, a melyek a munkás jogjait keresetét támadták meg, másrészt a munkásoknak, hol önévédelemből, hol félrevezetésből mutatkozott erőszakos cselekményei a törvények életbe lépésével megszűntek.

A közönség bizalma a munkásügyi törvények szabatos rendelkezései iránt két irányban nyilvánult. Egyrészt igen kevés vitás kérdés merült fel a munkaadók és munkások között, melyeknek elgizgatása végett a hatóságokhoz kellett volna menni, másrészt a hatóság igénybevételenek szükségese esetén a felek a legtöbb esetben a közigazgatási hatósághoz fordultak. A munkás-pörök elintézésénél most már szilárdan megszabott elvek szolgálnak támpontul, ennél fogva biztosabb lett az ítélkezés az első fokon s kevesebb lett azon esetek száma, a melyekben a legfelső hatóságnak kell döntenie. A jogbiztonságot egyébként nagyrészt annak is köszönhetjük, hogy a munkás-szerződés a községi jegyzők közrehatása mellett világosabb és határozottabb szöveggel jönnek létre. Előbb a munkások sok esetben mást vélték kimagyarázhatni a szerződésekből, mint a mi bennük írva volt. A munkaadók részéről sem hiányzott a törekvés, hogy a szerződések homályos pontjait a maguk javára magyarázzák. Most a záradékoló községi jegyző vagy a láttamozó hatósági tanu, a törvény rendelkezései megmagyarázza a szerződést és az esetleges ellentétes felolgozók, már a szerződéskötés aktusánál helyes mederbe terelődnek.

Ha mindezekhez hozzávesszük még, hogy az uszoraszteri kihatásánál leplező szerződési kikötések a munkás-szerződésekből, az új törvények hatása alatt eltűntek, megnyugvással mondhatjuk, hogy mindaz, a mit a munkás-jogviszonyok egészséges fejlődése érdekében a munkástörvényektől vártunk, a megvalósulás útján van.

Az ugynevezett szociális törvényeknek, a rendezési és jurisdikcionális pontokon kívül harmadik sarkalatos tartalmát a munkások erkölcsi és anyagi támogatása képezi. Az ezzel kapcsolatos intézmények közül működni látjuk a munkásokvédelmet, a községi segély-alapokat, a népkönyvtárakat, a munkás- és cselédség-pénztárt. Természetes, hogy az alatt a rövid idő alatt, a mióta ezen intézmények törvényes alapjukat megnyerték, teljesen meg nem hathatták az egész országot. Ezek létesítése egészen más munkát igényel, mint a szóban levő törvények egyéb intézkedéseinek megvalósítása. A rendőri intézkedések és a jurisdikcionál felmerült esetek elintézésére szorítottak. Kezdeményezéssel és legerősebb fajta munkával: az alkotás munkájával — nem jár. Ellenben azok az intézmények, a melyeknek célja a munkások általános és szakszerű értelmű fejlesztése, gazdasági boldogulások elősegítése, sorsuk biztosítása, az érdekeltek spontán munkájával, a mi viszonyaink között nem jönnek létre. Ezeknél a kezdeményezések, az alkotásnak ugyszóval összes teendői a közigazgatási szervezetre háríthatnak. Láttuk a segély-pénztárnál, hogy tagjai legelőbb öt csoportosultak, a hol a községi előjáróság szóval, tettel, jó példával ment előre. A kormány tetemes anyagi áldozatokat képes hozni a szóban levő célokra; erélyes és cselekedatos módon képes vezetni az akciózt. A tulajdonképpeni munka kivételé azonban éppen oly lehetetlen ezen legelsőbb fokon, mint a legalsóbban, t. i. az érdekeltek munkánép saját körében. A pozitív munka tehát egészében a helyi hatóságoké, a végrehajtó apparatúsé.

A milyen nagy érdekek fűződnek ahhoz, hogy a munkásügyi törvényeknek ne csak rendőri, de jurisdikcionális részei is áttassák az országot, annyira kevésnek látjuk közigazgatásunk jelenlegi erőit, a gazdaság s humanitáris alkotások gyorsabb lépésekben való elővitelére. És ha a munkásügyi törvények folytan beállott megnyugvas és bizalom mellett a jövőben sem félhetünk attól, hogy a rendőri és jurisdikcionális munkásügyek túlterhelik közigazgatásunkat, arra már nem igen látunk lehetőséget, hogy a meglévő közigazgatási szervezet annyit időt és munkát képes legyen szentelni az említett intézmények gyors elterjesztésére, mint az kívánatos volna.

Azt hisszük, ezen nézetünk részletesen indokolni fölösleges. Az az átnezet, a melyet a munkásügyi törvények végrehajtásával kapcsolatos teendők összefoglalásával áll igyekszünk, minden érvelésnél ékesszövevényes. Mindenesetre újabb indokot képezi annak a már sokszor hangzottató követelésnek, hogy a helyi igazgatás munkaerője a nagy méretekben fejlődő gazdasági igazgatás követelményeihez képest mielőbb szaporíttassanak.

Megyei élet.

Arvamegye közig. bizottsági ülése.
Arvamegye közig. bizottság május hó 6-án tartotta ülését *Csillaghy József* főispán elnöklété alatt. Az ülés tárgyat a bizottság előadónak rendes havi jelentései képeztek.

A kir. pénzügyigazgató részletes jelentése szerint, a melyet térszűke miatt csak kivonatossan közölhetünk, a hátralékok a következők: április hó végével: I. *Egyenes adóban:* 237517 K 08 f. II. *Hadméltóság díjban:* 14439 K 91 f. III. *Bélyeg és jogillatónkél:* 52889 K 89 f. IV. *Fogyasztási és utalóadókban:* 29583 K 11 f. Az arvaszéki elnök jelenté, hogy április hó folyamán gyami nyilvántartásba felvették 209 gyámolt, gyami nyilvántartásból kivettettek 61 gyámolt és 16 gondkölöt.

A megyei főorvos jelentése értelmében április hó folyamán az általános közegészségi állapot kitűnőnek mondható, a mennyiben a megbetegedési és halalozási arány kedvező volt és hevenyfertőző kórok közül csak 2 halalos kimenetelű roncsló torokgyök észleltett még pedig, Alsó-Lehotán és Nemesztón.

A közigazgatási előadó következőkben terjeszti elő április havi jelentését: Az őszi vetés állása kedvező a mennyiben jól telelték ki. A tavaszi vetés és ültetési munkák elkésve, április hó első napjaiban kezdődtek s még nincsenek befejezve. Ugy a természetes, mint a mesterséges takarmány a kaszálókön s a fű a legelőkön igen lassan fejlődik a hideg időjárás miatt, s a gazdaságosoknak sok gondot okoz, mert a szaraz takarmány már nagyon fogytan van, a mi az állattalományra észre is vehető. Az állattalomány teljesen egészséges, kivéve a juhokat, a melyek a tavalyi nedves év folytán mélyben hullanak. A két lededetési állományon, ugymint Alsó-Kubinban két ménnél és pedig egy felvér angollal s egy lipiczával, s Trstenán 3 ménnél, csupa lipiczával, a fedezetések márczius 1 óta folynak. Az apaal-talvizsgálatok az egész vármegye területén keresztül vitettek, s most folynak a 16-és szarvasmarha-vizsgálatok. A mult hóban tartotta alakuló gyűlést a vármegyei mezőgazdasági bizottság s elnökével *Zierotin* Előd gróft választotta meg. Alakulóban van Alsó-Kubinban egy gazdasági szövetség, mely főleg a tejtermékek földolgozásáról és értékesítéséről való gondoskodást tűzné ki céljául.

A kir. ügyész jelenté, hogy április hóban letartóztatott volt az alsó-kubini fogházban 2 férfi s 3 nő, a nemesztóiban 11 férfi s 1 nő, a trstenaiiban 5 férfi s 3 nő, valamennyien jogszervelő elítéltek. A trstenai és alsó-kubini fogházak biztonságá és fölserelése mindenben megfelel a követelményeknek. A nemesztói kir. jaras-biroság fogházának atalaktására vonatkozó úgyiratok az igazságügyminiszteriumnál vannak. Élelmezés kifogástalan, egészségi állapot kedvező, a feylegem minden tekintetben megfelelő volt.

A kir. tanfelügyelő beszámoló április havi iskolatogataisiról s ennek során kiemeli *Loffay* Jusztin sz.ferenczön szerzeset, a trstenai r. kath. el. iskola 3-6 fősosztályának tanítóját, mint olyat, a ki kiváló elismerésre méltó eredményt mutat fel.

Egyesületi élet.

A turóc-megyei Általános Tanítóegylet mosócziói köre f. hó 4-én tartotta Abrahamfalván tavaszi rendezés gyűlést a tagoknak s a vidék tanügybarátainak legnagyobb érdeklődése mellett. *Ulrich* Vendel kir. elnök üdvözölve a meglejelt kir. tanfelügyelőt, *Justh* Ferencz orsz. képviselőt és a meglejelt vendégeket, az ülést megnyitotta. *Berez* Gyula kir. tanfelügyelő megköszönte az üdvözlést, a maga részéről is örömmel látja a kerület képviselőjének megjelenését és ezt az alkalmat felhasználja arra, hogy a népoktatásügy vezetésében eddigi támogatását megköszönve kérje, hogy a kikötöttség és annak munkasai iránt eddig tanusított igazi érdeklődését és jóindulatát tartsa meg. A lelkesen meglejelt beszéd után *Justh* Ferencz képviselő emelkedett szólásra és meleg hangon biztosította a meglejelt tanfőrakat, hogy mindenkor öröme fog szolgálni, ha a vármegye hazafias népoktatásának előbbre vitele érdekében közreműködhetik. Mint vendégek jelen voltak még: *Fukas* József, sz. györgyi plébanos és *Kontsek* György földbirtokos, a kik mostani megjelenésükkel is kimutatnak különösen az ábrahámfalvi iskola és annak ügyei iránti meleg érdeklődésüket.

A gyűlés tárgyszorozata érdekes és tanulságos volt. Ugyesen tanított *Miller* Ottília, zóniárváljai áll. isk. tanító, a ki a gyakrabban előforduló mérges növények felismerésére igyekezett oktanni a gyermekeket. *Czinczik* Nándor, szlovani tanító, a tanítás szemléleti voltáról tartott felolvasást. A kör a Ruttkán tartandó közgyűlés elé utalta mind tárgyának jelentőségét, mind pedig ügyes kidolgozásánál fogva.

A gyűlést társas ebéd követte, a mely igen kedélyesen folyt le. A társaság, melynek körében ott volt *Kontsek* Györgyné és *David* János, megyei várnagy is, jó hangulatban egész a késő délutáni órákig együtt maradt.

Ezen alkalomból *Justh* Ferencz, országgyűlési képviselő *Berez* Gyula kir. tanfelügyelőhöz intézett levelében 50 koronát ajánlott fel a *Tanítók Háza* turóc-megyei szobája javára. A nemes tett önmagát dicseri s a tanítósg halatlenal mond köszönetet az adományozónak, a ki ezzel még szorosabban fűzte magához a tanítók szívét.

Körmöczbányai levelek.

1901 május 6.

I.

Előkelő színvonalú estélyt rendezett a körmöczbányai nőegyesület és hó 5-én a »Szarvas-szálló« nagytermében. A körmöczbányai társadalmi életnek, a magyarosodás terjesztésének elősugár tényezője ez az egyesület, a melynek élén Havass Béláné úrnasszony áll, a ki finom külletével, színrészkével egész erejét belefekteti abba az áldásos ügykezelésbe, a melylyel az egyesület sikereit a közönség körében állandósítani igyekszik. Mellette vállaltve küzd az egyesület érdekeit Palla Ákos titkár, ez az ezerezdly ember, a ki Körmöczbánya műkedvelőinek sorában már is annyi buzgalom fejtett ki sokoldalú tevékenységével, hogy méltán elismerés illeti fáradozásait a lapok hasáiban is. Nincs hangverseny, színelőadás, a hol az ő áradhatatlan keze bele nem fogna a rendezésbe, mint szereplő pedig pótkapitalján előadói képességével, józai humorával, kacagatótal mókáival. Az estélyen színr került Lunn J. »Apró félreértések« és Mocsári B. »A szalka«-cs. vigjátéka. Az első darab színrközvetítésben résztvettek: Links Margit, Wanschada Frida úrhölgyek, Eltzenbaum József, Heller Agost, Jeszenszky József, Keszler Lajos, Márton Jakab, Palla Ákos urak. A másodikban: Havas Mariska, Kuchinka Ilona úrhölgyek, Előd Kende, Vattay Nándor urak. A szereplők valamennyien dícséretesen megállták helyüket, a közönség sűrű tapsal honorálta fáradozásait. Előadás után táncmulatság volt. A négyest negyven pár tanczolt. Az estély ügyerkölcsileg, mint anyagilag fényesen sikerült, a mi eléggé illusziáira az egyesület tevékenységének kiterjedtet ügybuzalmat. Valóban nagy elismeréssel tartozhat a körmöczbányai közönség Havass Béláné úrnasszonynak, a ki finom műérzékével mindig meg tudja találni az utat a társadalmi élet hatásoz elmozdítására, a magyarosodás terjesztésére.

*

E hó 5-én tartotta pártgyűlést a körmöczbányai szabadelpvart nagy részvétel mellett. A gyűlésen Rakovszky Imre elnököl, a jegyzői tisztelet dr. Előd Tibor vezette. A pártgyűlés egyhangú lelkesedéssel Chabada József jelenlegi képviselőt kiáltotta ki jelöltnek, a kinek újboli megválasztása bizonyos. Üdvözlő sürgönyöket küldött a párt Széll Kálmán miniszterelnöknek, Bárd Podmaniczky Frigyes az országos szabadelpv párt elnökének és Chabada József képviselőnek.)*

H. J.

II.

Alig hunyta be szeméit Belházy apát-plébános, és már is megkezdődött a városi képviselő-testület tagjainak az ajtáján az ezen állásra aspirálók kopogtatása, bemutatása és az ígéretek bekérése.

Bvostánysky a jánosrti, *Buoz* a kékelői plébános és *Grosch* püspöki aktuarius a jelöltek.

Feltűnő, hogy oly fiatal ember mint a püspöki aktuarius — azt mondják, hogy alig három éves — oly férfiakal óhaj megközni, a kik az egyház terén — és a körmöcz-i patronatus körében már huszonnév óta működve, bizonyára bizonyos érdemekre is tettek szert.

Meg vagyunk győződve, hogy a városi képviselő-testület is inkább a kort és az ennek révén szerzett érdemeket fogja inkább látba vetni a választásnál.

*

Minden évben vagy hatvan budapesti leánykat hoznak fel Körmöczre, hogy itt a szünidőben üdüljenek. Körmöcz hatósága eme gyermekekért a városi elemi iskola épületében szokta elhelyezni akként, hogy a tanterem lakó- és hálóhelyiségeknek rendeztetik be, a mi talán mégis kissé különös, mert e beteges, apró nép a körmöcz-i gyermekek egészségét is veszélyezteti.

A mult heti városi közgyűlésben egy v. képviselő a leghatározottabban tiltakozott a gyermekekért feltű szülők nevében az ellen, hogy a kielepítendő budapesti gyermekek a városi elemi iskolaépület tantermeiben szállásoltassanak el; ellenben a legmelegebben ajánlotta, hogy a gyermektelep Körmöczre kihozassák, s teljesen megfelelő pártoltságban részesüljön.

Eme indítvány két szótöbbséggel leszavaztatott ugyan, de ezzel talán még nem etjett el egyáltalán, a mennyiben a városi közgyűlés eme határozata ellen befelelés adatot be.

*) Egy újabb levél szerint igen hízogó válaszok érkeztek az üdvözlő fátvratokra és hogy *Chabada* Józsefnek alig lesz ellenjelöltje. Helyes! Csak az lehet igazi képviselője kerületnek, a ki annak minden ügy-baját apróra ismeri, s ennek alapján érkezik van a lakosság ajajairán. S ugyan ki ismerné jobban Körmöczbányát, mint annak szülőltje, annak élvendékek át volt tisztviselője, polgármestere? Szerk.

HIREINK.

— **Justh Ferenc** orsz. képviselő a verseczi és pancsovai új főispánnak bajnai Zakó Milánnak beiktatási ünnepségére Verseczre és onnan Pancsovára utazott.

— **Adomány** a »Tanítóik Háza« javára **Justh Ferenc** orsz. képviselő a népoktatásügyi munkásai iránt táplált rokonszenvenek legközelebb azaltal is kifejezést adott, hogy a töröcmegyei tanítóknak szab. alapítványhoz 50 koronát ajándékozott, a mely összegnek rendeltetési helyére való beküldésére a kir. tanfelügyelőt kérte föl.

— **Zníováraljáról** értesülünk, hogy ott a mult héten a magyar társadalomnak minden számottevő tagja összesereglett Somogyi Géza tanítóképzési igazgatónál, hogy nejjének névnapja alkalmából jókívánatait kifejezze. Örömmel latjuk a zníováraljai magyar társadalomnak ezen szép összejutását, a mely nemcsak a közügyekben, de még ill családias jellegű összejutotelekekben is megnyilatkozik. A kedélyes tár-

saság együtt maradt a késő délutáni órákig, dicsérve a háziasszony kedvességét és konyhaját.

— **Hymen**. Kilian Gyula borsodi földbírtokos fia: dr. **Kilian** Tibor budapesti ügyvéd. F. évi május hó 5-én eljegyezte *Fekete* Ilonkát, *Fekete* Miklós kir. tablai bíró leányát. — Gratulálunk!

— **A rutkai rom**. Kath. hitközség 5000 korona segélyt nyert a vallás-alapból. Ezt a segítséget Halkó Zoltán plébános és Kafkanda Frigyes bírtokosból álló küldöttség, a melyet Lehotzky Antal orsz. képviselő vezetett, köszönte meg illetékes helyen.

— **Közygyűlés**. A töröcz-szent-mártoni magyar olvasókör a mult hétfőn tartott választmányi ülést. A melyen elhatározták, hogy az évi rendes közgyűlést f. évi május hó 19-én délután az olvasókör helyiségében tartják meg.

— **A zníováraljai vasutállomás** című czikkünk nemcsak Zníováraljai és környékén keltett reményteljes bizalmat arra, hogy ez a kérdés immár napirendre került, de Töröczmegyének egyik régi barátja is a következő levelet intézte hozzánk Budapestről: »Tisztelt uram! Alolirt 10 évet töltöt mint vasutas Töröczban, e kies s előttem feledhelen megyében. Azokat a misériákat, amelyeket becses lapjának 18. számában a zníói állomásra vonatkozólag a vezércikkben leír, azok nekem is feltűntek s csak azt csodáltam mindig, hogy ez érdekeltek nem mozogtak. Részemről azt ajánlom s annak feltétlenül fogadják is, ha t. i. az érdekeltek közsegét egyetemen a megye útján folyamodnának a m. kir. államvasutak igazgatóságához, annál is inkább sikerülne az, ha ezen folyamodványt ányuajásával Justh főispán ő méltóságát felkérnék. Maradok hazafízi tisztelettel faradi Balogh Lajos, máv. ellenőr. Kozzójuk a levelet s az érdekeltek figyelmébe ajánljuk. De kivánatosnak tartjuk, hogy lépjének érintkezésbe a miskolci üzletvezetésig kiváló vezetőjével *Görgey* László üzletvezetővel is, a ki e vármegye iránt érzett jóindulattal érdeklődésének csak nemrég is kifejezést adott, a midőn a tanuló seregnek therveronattal leendő hazaszállítást kiessközölte. Reméljük, hogy méltányos felszólalásunknak meg lesz a sikere. A kérdést különben ébren tartjuk és annak minden mozzanatáról értesítjük olvasóinkat.

— **Mosócson fogyasztási szövetkezet** van alakulóban Rézesjegyeket a lakosság már szép számban jegyezt. Egy előtervezet, melyen a központi »Hangya« szövetkezet is képviselve volt, f. hó 8-án lett megtartva. Legközelebb tartatik az alakuló közgyűlés, melyen az igazgatóválasztmány választása is megejtetik. A szövetkezet létrejötté leginkább báró Révay Ferencz áldozatkészségének s Dittler Gyula urad. főerdész buzgó fáradozásainak köszönhető.

— **Májalis**. A mint már mult számunkban is jelezteik, a Turóczi Kereskedő Ifjak Egyesülete f. hó 20-án d. u. (pünkösdvasárnapján) májalisit rendez. Az eredeti terv annyiban változott, hogy nem a »Sztáryáná«-ba történik a kirándulás, hanem a közlelbe lévő s így kényelmesebben elérhető hajodnik ligetbe. E mulatság sikere eleve is hitosítottunk látzik, amennyiben az érdeklődés máris óriási. A meghívók a legközelebbi napokban fognak szétküldetni.

— **Államsegély**. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter, a kereskedelmi miniszter kezelése alatt álló orsz. ipariskolai alaplóból, a töröcz-szent-mártoni állami iparos tanonciskola részére 1200 korona államsegélyt engedélyezett.

— **Tanügyi hírek**. A *vrizskói* állami elemi iskola felépítésének biztosítására tartott második értejes nem vezetett eredményre. Bekérvezt azonban egy utóajánlat, a melynek folytán ennek az iskolának a felépítése biztosítottnak tekinthető. A *folvosfalvi* iskola felépítés tárgyában Komenda István jónévi vállalkozóval kötöttek meg a szerződés.

— **Eljegyzés**. Zachár István besztercebányai kir. törvényszéki aljegyző eljegyezte néhai Göllner Frigyes gyógyszerész leányát, Elzát.

— **Kinevezés**. Hoznek János besztercebányai kinostári ügyész valóságos jogúji tanácsossá nevezetett ki.

— **Vizsgák**. Az alsó-kubini áll. felső kereskedelmi iskolában a felső osztály osztályvizsgálata május 13-án tartatik meg. Az érettség irásbeli vizsgálatok napjai következőkép állapították meg: május 15-én magyar ny., május 17-én német ny., május 20-án francia ny., május 21-én keresk. levelezés, május 22-én keresk. szamtan, május 23-án politika számtan s május 24-én könyvvitel.

— **Alkalmi kiállítás**. Tüdvalegy dolog, hogy *Matula* János töröcz-szent-mártoni cipészemester kiállításit munkáért kitüntetést kapott a párti kiállításban. E munká visszaérkezvén, említett cipészemester azokat beakarja mutatni az érdeklődő közönségnek, s e végbő ma délután kiállítja azokat az ipartestület hivatalos helyiségeiben (Ivánka-féle vendéglő épületében), a mire olvasóinkat ezennel figyelmeztetjük. Belépődij nincs, s így remélhető, hogy mennél többen tekintik meg e derék, igyekvő, fiatal iparosmesterek azon munkáit, a melyek még a világhírű francia cipészek által előállított lábbelikkel is kiállottak a versenyt.

— **Körmöczbánya hely. plébános**. Mint értesülünk dr. Rimely Károly, besztercebányai püspök a Belházy Imre apát-plébános halálával megüresedett állás teendőinek ellátásával Jozif László segédlelkész bízta meg.

— **Az orsz. tornaversenyre** a zníováraljai állami tanítóképzés is jelentkezett. Ez az intézet 32 növendékekkel fog résztvenni és már hónapok óta nagyban folyának az előkészületek arra, hogy jól megállják

helyüket. Az intézet buzgó tanára *Pávay* Endre fardástog nem ismerve tesz meg mindent, hogy az előírversenypontok minél tökéletesebben gyakoroltassanak. De az ifjúságot is dicséret illeti, mert minden szabad idejét testedzésre fordítja. Mindebben érdeme van az intézet igazgatójának is, a ki tettei nemlére kiváló súlyt helyez. A zníováraljai állami tanítóképző intézet növendékeit a bajnok-utazai elemi iskola helyiségeiben lesznek elszállásolva. A közoktatási miniszter is bizonyos összeget fog adni arra a célra, hogy a szegényebb sorú növendékek is részt vehessenek.

— **Becsapott munkások**. Nagy feltűnést keltett egy e héten Töröcz-Szt.-Mártonon gyalog bevonuló, férfiakból, nőkből, legényekből s lányokból álló vagy 130 főnyi munkáscsapat. Vegyesen voltak delvidéki magyar emberek és bácskai svábok (Ujvidék tájékáról, Indióri stb.), a kiket valami borsolói úgnők Borsolói vidékére felfogadott mezei munkára. Rutkák a saját költségekön utaztak, ott az úgnőknek kellett volna várakoznia, hogy őket továbbálltassák, ehelyett azonban egy német asszony, az úgnők neje fogadta őket azzal a meglepő hírrel, hogy már nem kellene, a fiatal legényeket és lányokat azonban szivesen fel fogadják. Ebbe nem mentek bele a munkások, s mivel pénzüik is elfogyott, a főszolgabíró elrendelte, hogy Töröcz-Szt.-Mártonba menjenek, a hol is majd intézkedni fog a további teendők iránt. Mit volt mit tenniük, nehéz ládaikkal, zsákokkal s egyéb holmival megakodva begyalogoltak Töröcz-Szent-Mártonba. Itt aután a meglepő zán meghaltak, másnap pedig eltolonozták őket haza.

— **A vadászat eredménye** Töröczban. A helybeli kir. erdőfelügyelőséghez történt bejelentések szerint az 1900. évi folyamán Töröczvármegye területén a következő vadak etjettek el: szarvas 6 drb., öz 207, vadászó 47, mezei nyúl 283, siketfajd 3, császarmadar 134, fogoly 205, fűrj 53, haris 15, vadruca 14, erdei szalonka 33, vízi szalonka 14, vadgalamb 48, fenyves és hűros görj 107, különféle szárnyas 9, medve 3, borz 17, vidra 8, hiúz 1, vadmacska 2, róka 101, nyest 33, görény 16, menyét 19, különféle emlős 84, sas és keselűy 9, sólyom, kánya, ölyv és vércs 156, galamb 35, varjú, szarka 293, különféle szárnyas 2, kóbor kutya és macska 120 drb., összesen 2077 darab.

— **Uj gimnásium Liptó-Szt.-Miklóson**. Liptó-Szent-Miklósról írja levelezőnk: E napokban majdnem valamennyi budapesti lap azt a hírt közölte, hogy a közoktatásügyi miniszteriumban már elhatározták a gimnásium felállítását Liptó-Szt.-Miklóson. A ki a gimnásium ügyét alaposan ismeri, az tudja, hogy messze vagyunk még a jámbor óhaj megvalósulásától. Az egész hosszú lére eresztett tudósítás különben annyi valótlaniságot tartalmaz, írja annyit tájékoztatanságot árult el, hogy nem hogy, mint a közlemben olvastuk, egész Liptóvármegyében nagy örömet keltett, hanem inkább mindenki a markába nevetett.

— **A Kassa-oderbergi vasut közlése**. F. év május hó 1-ével a kassa-oderbergi vasút vonalain új menetrend lépett életbe, mely a jelenlegi menetrendől a következőkben tér el: A 13. sz. expresszvonat, mely továbbra is hetenkint csak kétszer é. p. kedden és csütörtökön közlekedik, Berlinből egy félórával később, azaz reggel 8 órákor indul és Budapestre ezentől is esti 11 órákor érkezik. A 14. sz. expresszvonat menetrendje nem változik, de ez is hetenkint csak kétszer és pedig szardán és vasárnap közlekedik. Az 5. sz. vonat menete gyorsított. E vonatnak csatlakozása lesz Zsolnán a Budapestig közlekedő 1403. számú M. A. V. gyorsvonathoz. A ellenirányban a gyorsított 6. sz. személyvonat Zsolnán a Budapestre induló M. A. V. 1404. sz. uj gyorsvonathoz csatlakozik. Ezen vonatokkal az expresszvonat járatása előtt Berlin és Budapest között volt gyors éjjeli csatlakozások ismét helyreállítottak. Az 1. sz. személyvonat Poprád-Felka és Kassa között gyorsítottot és így már este 8 óra 35 perccor érkezik Kassára és itt a Budapestre induló máv. 1543. sz. vonathoz új csatlakozást nyert. Az ellenirányban a 2. sz. személyvonat Kassáról később, azaz reggel 8 órákor indul. E vonatnak Kassán új csatlakozása van a Budapestre induló máv. 1544. sz. vonathoz. A 7. sz. személyvonat, mely a Ferdinand császár északi vasút 5. sz. gyorsvonatának csatlakozásával 49 perccor később indul Oderbergből, Kassára este 11 óra 15 perccor érkezik, ahol a máv. 1505. sz. gyorsított személyvonathoz csatlakozik, melynek Budapestre való érkezési ideje nem változott. Az ellenirányban a 8. sz. személyvonat, a gyorsabb közlekedő 1506. sz. máv. vonat csatlakozásával korábban, azaz 5 óra 5 perccor indul Kassáról és reggel 8 órákor érkezik Poprád-Felkára. E két utóbbi vonatonl Budapest és Poprád-Felka között halókosik, valamint Budapest és Ruttkák között Kassa-Gsorban át közvetlen J.-II. osztályú kocsik is közlekednek. E két vonat pótolja az elmult évek fűrdőidényei alatt közlekedett 9. és 10. számú gyorsvonatokat. A csatlakozó helyjéredők vasutak személyvonatának menetrendje csak annyiban változott, a mennyiben az a fővonat vonatának menetrendje megkívánta. Ékezőkocsik f. év május hó 1-től 1. és 2. számú vonatokkal Oderberg és Poprád-Felka, valamint a 13. és 14. számú expresszvonatokkal Budapest és Berlin között közlekednek. Halókosik közlekednek Budapest és Poprád-Felka között Kassán át a 7. és 8. sz. vonatokkal, továbbá Budapest és Berlin között a 13. és 14. sz. expresszvonatokkal.

Szerkesztői üzenetek.

F. Körmöczbányán. Az ismertetés igen ügyes kis kalauz is lehetne. Nem kívánánk néhány száz lenyomatot? Ezt a kiadó-

hivatal igen jutányos áron elkészítendő. — K. B., erdőfelügyelő. A törzsi kimutatást megkaptuk és már ma közöljük. Kérjük azonban az árvaít és líptóit is. — B. L., Budapestben. Szives sorait megkaptuk és nagyrabecsülnék értekezését, a melyet viszonyaink iránt viselőlték. Az illetők mai számunkból olvashatják is a tanácsot. — P. F., Köröczbánya. Az értekezletéről már előbb más oldalról kaptunk értesítést. Köszönjük. Szives üdvözlöt. — Alsó-Kubin. Köszönjük. A legényegesebbet kérjük mindig. Üdvözlöt!

A híres
„GERMANIA“-
„KERÉKPÁROK
jutányos árak és kellemes fizetési feltételek mellett kaphatók
FISCHER LAJOS
vaskereskedésében
Turóc-zst.-Mártonban.

811. tk. sz. 1901.

Hirdetmény.

Valcsa község telekkönyve birtokszabályozás köveztében az 1869. évi 2579. sz. szabályrendelethez képest átalakították és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanra nézve, a melyekre az 1886. XXIX., az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. t.-cikkok a tényleges birtok tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. XXIX. t.-cikkben szabályozott eljárás, a tkvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogatosították.

E czélból az átalakítási előmunkálat hitelesítésére és a helyszíni eljárás a nevezett községben **1901. július hó 15-én** fog kezdődni.

Ennélfogva felhivatnak:
1) az összes érdekelték, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új tkvi tervezet ellen netalán észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi tkvi végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jöhszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik;

2) mindazok, a kik a tkjvben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a tkvi hatóság kiküldöttje előtt a kizűtött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel;

3) mindazok, a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de tkvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átiratásra az 1886. XXIX. t.-cikk 15-18. és 1889. XXXVIII. t.-cz. 5., 6., 7. és 9. §§. értelmében szükséges adatokat megszerzeni iparkodjanak s azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy odahassanak, hogy az átruházó tkvi tulajdonos az átruházás létrejötté a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjogbekebelezésre engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az úton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek; és

4) azok, kiknek javára tényleg már megszünt köveztelésre vonatkozó zálogjog vagy megszünt egyéb jog van nyilvankönyvileg bejegyezve, úgyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztést kérelmeznek, illetve, hogy törzsi engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellen esetben a bélyegmentességétől elesnek.

Kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság.
Znióváralján, 1901. április hó 21-én.

Bedő Béla,
kir. aljbíró.

M-KECYETEM
VEGYTANI INTÉZÉSE
A
KRISTÁLY
SZT. LUKÁCSFÜRDŐ
SZT. HEKTYFORRÁS

nagy mélységből fakadó állandó összetételű, igen tiszta, calcium és magnesium-hydrocarbonatossásványviznek minősítendő.

● Több száz kiváló orvos által ajánlva
● A legízletesebb és legelőcsöbbsásványvíz.

Kapható minden jobb fűszerkereskedésben és vendéglőben.

1123. tkv. sz. 1901.

Hirdetmény.

I.

Folkusfaln község és Buora puszta telekkönyvi birtokszabályozás köveztében az 1869. évi 2579. számú szabályrendelethez képest átalakították és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. XXIX., az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. t.-cikkok a tényleges birtok tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. XXIX. t.-cikkben szabályozott eljárás, a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogatosították.

E czélból az átalakítási előmunkálatok hitelesítése és a helyszíni eljárás a nevezett községben **1901. évi június hó 14-én** fog kezdődni.

Ennélfogva felhivatnak:
1) az összes érdekelték, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen netalán észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jöhszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik;

2) mindazok, a kik a telejegyzőkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldött bizottsága előtt a kizűtött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel;

3) mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átiratásra az 1886. XXIX. t.-cz. 15-18. és az 1889. XXXVIII. t.-cz. 5., 6., 7. és 9. §§-ai értelmében szükséges adatokat megszerzeni iparkodjanak és azokkal igényeiket a bizottság előtt igazolják, avagy odahassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejötté a bizottság előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az úton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek; és

4) azok, kiknek javára tényleg már megszünt köveztelésre vonatkozó zálogjog vagy megszünt egyéb jog van nyilvankönyvileg bejegyezve, úgyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztést kérelmeznek, illetve, hogy törzsi engedély nyilvánítsa végett a bizottság előtt jelenjenek meg, mert ellen esetben a bélyegmentességétől elesnek.

Kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság, Turóc-zst.-Mártonban 1901. évi április hó 28-án.

Fekete,
kir. táblai bíró.

A „LA FLEUR”
szivarkapapir
..... és szivarkahüvely
kiváló gyártmány. Ezen szivarkapapir a legfinomabb anyagból készül; gyártásánál mindama vegyi szereke, a melyek az egészségre, főképen a légzési szervekre káros hatással lehetnek, mellőztetnek.
A Jacobi Monopoli
„La Fleur”
szivarkapapir a torkot ki nem szárítja s kiválóan azoknak ajánlható a legmelegebben, a kik sokat dohányoznak. — Kapható:
Wix Miksánál T.-Szt.-Mártonban.

ÉRCZ-ES FA-KOPORSÓK
sir-koszorúk valamint mindenféle
Szász-czikkek
legjutányosabb árak mellett dús választékban kaphatók
GROSSMANN ADOLF
divat- és confectio-áruházában
Turóc-Sz.-Mártonban.

A Richter-féle
Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.
egy régi kipróbált háziázer, a mely már több mint 30 év óta megbízható bedorzólsól alkalmazatik közevényél, csúznál és meghűlésknél.
Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor mindig figyelemmel legyünk a „Horgony” védjegyre és a „Richter” cégjegyzésre.
80 f. 1 k. 40 f. és 2 k. árban úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. Pórkár: Török József gyógyszerész Budapest.
Richter F. Ad. és társa,
csász. és kir. udvari szállítók.
Rudolstadt.

PREMIER - kerékpárok
Legjobb gyártmány! Kiváló újdonságok! Utólérhetlen árak!
The Premier Cycle Co. Limited., Coventry (Anglia), Eger és Bécs.
Képvisező:
Fischer Adolf és Fia
vaskereskedése, Turóc-zst.-Mártonban.

297-1901. szám.

Faarverési hirdetmény.

Az alább megnevezett, államilag kezelt erdők birtokosainak a f. évben esedékes vágástertelein, zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött nyilvános árverés útján a következő famennyiség kerül értékesítés alá:

1. Prékopán	314 db. fenyőfatörzs	470 m ³ ;	3816-00 korona	16értékben
2. Hájon	800 db. rúdja	1147 "	806 "	4540-07 "
3. Csromosón	340 "	"	272 "	1929-00 "
4. Andrásfalun	200 "	"	571 "	4946-00 "
5. Szklabinán	322 "	1334 "	876 "	4920-04 "
6. Rudnón	100 "	"	150 "	824-00 "
7. Bisztricskán	8 "	397 "	307 "	1817-00 "
8. Szt.-Mihályi r. k. pléb. dubovai hat.	50 "	"	54 "	378-00 "
9. Tót-Prónai egyh. személyek	290 "	531 "	199 "	963-06 "
Összesen:	920 db. rúdja	4413 db. fenyőfatörzs	3705 m ³ ;	23534-07 korona

Az árverés **f. é. május hó 20-án** d. e. 9 órakor Turóc-zst.-Mártonban az alóliit erdőgondnokságnak a magyarországi tót közm. egyesület bérházában lévő hivatalos helyiségében fog megtartani, melyhez az árverési szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy zárt írásbeli ajánlataikat, melyekhez a becsár 10%-a óvadékképp készpénzben vagy óvadékképp értékpapirokban esatolandó, az árverés megkezdése előtt alóliit kezéhez annál bizonyosabban nyújtsák be, mert a később érkezett ajánlatok, valamint a pót-és utóajánlatok figyelembe vétetni nem fognak. A zárt írásbeli ajánlatok ivenként I koronás bélyeggel láttandók el, s bennök a felajánlott vételár számmal és betűkkel irandó ki. A vevő köteles ajánlatában nevé, lakhelyét, utolsó postáját olvashatóan megjelölni s azt is kijelenteni, hogy az árverési feltételeket ismeri s azoknak magát aláveti. Az árverési feltételek az alóliit erdőgondnokságnál megtekinthetők.

Turóc-zst.-Mártonban, 1901. május hó 4-én.

Erdödi,
m. kir. főerdész.

LE DELICE
szivarkapapir és az abból előállított hasonnevű szivarkahüvely
az eddig forgalomban lévő gyártmányok legkiválóbbikja.
Egy kisérlet arról mindenkint meggyoz.
Kapható: Moskóczi Ferencné üzletben Turóc-zst.-Mártonban.

Turóc-zst.-mártoni magyar nyomda — Moskóczi F.-né.